

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any V.—TARRAGONA, 8 Decembre de 1917.—Núm. 180.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELEFON, 255

Els treballs se publiquen baix la responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Amnistia!

PEL mitjà de imponentes manifestacions i mitins, per arreu de Catalunya com en el reste d'Espanya, el poble unànim ha sapigut exigir la llibertat dels martres d'Agost.

AMNISTIA!, clama el poble; no pas perdó.
JUSTICIA!, demanen els ciutadans tots; no pas clemència.

Més, no hi fa res. Més no diuen pas res an el govern aquestes espontànies i unànimes aspiracions de llibertat que comou fins els més humils recons de la terra espanyola demanant la llibertat dels qui tan injustament continúen reclosos. Emprò, és menester encara majors proves dels anhels ciutadans? És que no diu res el triomf esclatant que en el Madrid mateix feu sortir de les urnes la simpatia del poble vers els individus del Comitè de vaga i que després una magna manifestació l'acabà de demostrar?

Ara que el poble se ha manifestat de una manera serena i espontània favorable a que els presos de Cartagena sien en llibertat i amb ells rehabilitats de una manera absoluta i honrosa tots els que a conseqüència dels fets de Agost caiguéren sota la fèrula de l'anòmala llei militar, i tota vegada que el govern se mostra sord, ara, doncs, serà arribada la hora de exigir aquesta Amnistia, aquesta Llibertat, aquesta Justícia per altres medis, sien els que sien, puix que les multituds comencen a perdre la paciència.

La força del dret ho reclama.
La força, que és el poble, i té dret i per xó ho exigeix.
Per força, doncs, ho obtindrà.

El quart hivern...

LA persistència d'aquesta gran guerra que açota a la humanitat, ha acabat per atrofiar-nos, a les persones, aquelles fibres tendres i sensibles de nostre sentiment i que motiven nostre condol i nostra tristesa davant de la mes lleu desgracia. La guerra ens ha usurpat fins aquesta sensibilitat. I sinó, aon resta aquella tensió nerviosa dels últims temps de l'any 14?

No era aleshores que nosaltres mateixos, des de aquest setmanari, donàvem una nota setmanal, expressió sincera de la preocupació que la guerra ens portava constantment? Que hi havia ningú que estés sustret en aquets efectes, inclús els esperits més freds i indiferents?

Doncs ara portem números i números sens fer-ne esment. Passem setmanes i setmanes sens dedicar-li un sencill comentari, i és que la persistència despiadada d'aquesta tragedia ens ha donat el fenomen de la quasi insensibilitat.

I no som justos ni som humans en portar-nos aixis.

¡Quina amargor més immensa la dels valents i esforçats herois de la Llegió estrangera si arribés an ells noticia d'aquesta indiferència!...

No val rès; no significa rès el seu sacrifici. El sacrifici de la seva juventut rublerta d'esperances?

Ni una glosa?... Ni un piadós record?... Ni un pensament?...

Tot just ara. Quan els camps han perdut la florida de la primavera, l'explendidesa de l'istiu i la sensualitat de la tardor...

Quan les tardes desapareixen i'l sol no acaricia. Quan la pluja entolla'ls camps i'l fang ho invadeix tot.

Quan l'aire porta flaires de neu i'l fret tresca'ls cossos.

Tot just ara, doncs, es quan el soldat pateix tota la tristesa del mon, tot el sofriment de la seva naturalesa.

I no mereixen de part nostra un humil i fervorós record...

¡Oh paladins immensos de la Llibertat! Vosaltres que doneu generosos la preciosa sang de vostres venes i oferiu en holocaust de la Justícia la vida de uns vinticinc anys, que és tota la essencia de la vida mateixa; la raó suprema de la existencia; el moment àlgit i definitiu del perquè es neix... ¡oh vosaltres, romàntics cavallers noucentistes!, mereixeu no que siguem els ignorats els que vos cantem, sinó que de aquesta data en endevant un pebeter sagrat sostingui eternament, i a sobre'l mon, la llama divina de tot l'esperit de la raça llatina, com a record imperdurable de vostre gesta...

I mentres sosegadament, tranquilament, fem aquestes quartilles en nostra taula de treball, allà, en el fons angost de les trinxeres, el soldat alçará els ulls, aquets ulls enlloradiços, fets per a estimar, i, tot mirant el cel fosc i amenaçant la tempesta, dirà, en un geste inmens de tristesa:—¡El quart hivern!...

SIÓ

(Novel·la inèdita)

CAPITOL XI

LA Sió, al pronunciar el nom del seu difunt pare, motivà que en Jaume Barrau sentís pels orfes i sa mare un amor gran. Anava tots els dies de festa a casa d'ells, s'hi quedava moltes vegades a dinar, portant hi la major part de queviures; a la tarda s'en duia a la Sió i en Ramonet a passeig, ja que la mare, per la seva malaltia, no's podia moure de casa. Les despeses de la familia les sufragava ell.—El treball de la Sió al laboratori val molt més—els hi deia somrient. Aquesta cordialitat de relacions augmentava fins a l'extrem que d'en Barrau, la mare, en tots els seus assumptes, prenía sempre concell.

Un matí li digné la Sió:
—La mare m'ha donat un encàrrec per a vostè.
—Quin?—contestà en Barrau.
—Ahir la va visitar la comissió organitzadora del miting *mostre* que s'efectuarà el diumenge vinent a la Plaça de Toros, per a demanar al Govern la revisió del procés de Monjuic. Li pregàren que amb els seus fills hi assistís, junt amb les demés famílies dels fusellats i presos, a qual objecte s'ens reservarien unes llotjes de preferència. Demorà, la mare, la contestació fins avui, perque desitja saber, abans, el parer de vostè.

—Si vol seguir el meu concell: no hi aneu. Revisió del procés? *Pà de Montjuic!*...

Us portaran a vistes—continua dient—us invitarán a dinar amb ells a l'hotel Colón; us passejarán per tot Catalunya, com una *menagerie*, amb l'excusa de fer propaganda per a la revisió del procés; però amb la verdadera intenció de que serviu d'escambell, d'esqué, pels seus fins polítics: ésser diputats a Corts. La lliberació dels que encare están presos sols s'obtindrà per l'agitació i presió estrangera que tan espléndidament está organitzant el meu amic Tarrida del Marmol. ¿Volen sincerament els d'aquí que la lliberació dels presos sigui aviat un fet? Tenen un medi eficaç: que organitzin una policia especial, la que, en represalies, seqüestri unes quantes autoritats. La vida i la llibertat d'aquestes respondrien a la vida i llibertat dels presos a Montjuic. ¿De debó desitgen els *leaders* revisionistes que una satisfacció al poble obrer signi donada? Que proposin la dissolució del cos de la guardia civil. No hi ha una caserna de la *benemèrita* a Espanya que les parets no siguin tacades per sang innocent de obrers. Tot lo demés son hipocresies. Abans dels fusellaments tenien que agitar a l'opinió pública! Així, pot-ser, s'hauria lograt salvar la vida del teu pobre pare i la dels seus companys d'infortuní.

Diga-li a ta mare que'l meu parer és del tot contrari a la vostra assistència a l'acte a que us han invitat. De tots modos, que fassi lo que millor li sembli.

—Així li diré—li contestà la Sió.
Continuaren la tasca una estona sense dir-se rès.

En Barrau estava preocupat pel miting de la Plaça de Toros. Sense interrompre les seves manipulacions va desfegar-se.

—Parlen sols de la revisió del procés; pero no diuen ni una paraula dels càstics que son mereixedors els militars que jutjaren i els que ordenaren i executaren els tormentes. La revisió, prou ho saben els capdevaners d'aquest moviment, no s'obtindrà jamai. Casi tots ells són advocats i no ignoren que no hi ha cap llei que autoritzi la revisió d'un procés fallat pels Tribunals Supremes, civil o militar. Lo essencial per a ells és que'l poble elegeixi diputats a Corts.

El poble!... Una colla de moltóns! Ningú pensa per ell mateix! Se'ls hi ha de donar el pensamen fet! El que diu *El Progreso* o *El Diluvio*. I si la suggestió no és prou completa, vinga xarrameca en els mitings! A fabricar entusiasme! Ja's cuidarán els diaris d'inflar el globo, amb lletres ben grosses: *A les urnes! A votar com un sol home!*

Els diaris!... Per a no indignar-me m'enric quan llegeixo que la premsa és un «sacerdoci» i'l «quart Estat»... El veri més gran de l'Humanitat!... Que els importa als diaris l'honra i la vida d'un home... La qüestió per a ells, caigui qui caigui!, és publicar notícies sensacionals. Vendré més diaris... *eco il problema*...

En Josep Codina fou fusellat per ésser l'autor de la bomba del Liceo. Fins a l'evidencia va demostrar-se que l'únic autor havia sigut en Santiago Salvador. La premsa, muda. Ni una protesta. *Que haya un cadáver más...* Quan es fusella a un ser humà, innocent o culpable, es venen més diaris...

Amb titolars cridaners deien els diaris que al domicili d'un dels presos pel procés de Montjuic se havien trovat documents importantíssims, comprometedors. Aquets documents perillosos éren prospectes d'una panacea anomenada *El Pagliano* i uns quants exemplars de *El Amigo del Obrero*, orgue del Patronat de Sant Josep... Pero la premsa no rectificà.

Tot hom savia a Barcelona que a Montjuic s'infligien tormentes als presos. Els diaris no'n digueren rès. *La Publicidad, amiga del pueblo*, publicà el retrato d'en Portas!

Els periodistes!... Se'ls califica de *Mentors*, de directors espirituals de l'opinió pública... Que pocs n'hi han d'austers! La majoria, que prompte canvia de partit polític si la paga és millor! I pretenen redimir al poble!

Redimir?... Jo també soc un redemptor. Abans d'anar-me'n a l'Alemanya, a completar els meus estudis de química, tenia un café a Sabadell. Portat per les meves idees emancipadores del proletariat, vaig depositar tota la confiança en els dependents. Partirem els beneficis... Al tornar d'Alemanya, els deutes de l'establiment éren tants, que, al liquidar-les, el café ja no era meu, va passar a mans dels meus *esclavitzats* dependents.

Ni en propia experiencia escarmento! Aquí, a la fàbrica, ja ho has vist diferents vegades, contra els interessos del meu pare, que són els meus, soc jo el que incita als obrers a la vaga, per a demanar més jornal i menys hores de treball.

Es que tinc les sangs enverinades... No puc impedir-ho. Es superior a la meva voluntat. Em dominen les idees regeneradores del proletariat. Fins la darrera gota de sang i fins el postrer alé de ma vida el dedicaré al benestar d'ells, els obrers, encare que sàpiga que m'ho han de pagar a cosses.

No hi ha més remei. Hem de seguir els impulsos del nostre temperament. Viure la nostra vida...

—Tu, Sió—li digné després canviant el tò seriós de la veu, fent-lo més acaroador—tu tens aptituds per a dominar la Química.

—Jo... senyor Barrau—li contestà rient la Sió—Vostè s'equivoca de mig a mig.

—N'estic ben segur. T'he estat observant sense que tu ho notessis. L'interés marcadíssim en que segueixes cada una de les meves operacions químiques; la cura proluxe que poses en tot quant t'indico; el llegir, d'amagat meu, llibres de Química; tot això em demostra que tens aptituds pel conreu de aquesta intrincadíssima ciencia. Jo t'ensenyaré, tant, que encare que no posseïxis títol acadèmic puguis col·locar-te en una farmacia per a realitzar els anàlisis... A que ho encerto? El teu ideal seria dirigir, com jo, un laboratori.

—Si vostè pugués imaginar el perquè jo desitjo saber Quimica!...
 —Per què?
 —Es un secret.
 —Per a mi tens secrets?
 —Perméti-m'ho.

Li estranyà an'en Barrau aquella reserva. Ella, la Sió, sempre amb ella tan franca... Quin secret seria el seu?... De sobte se li ocorregué una idea... Ràpidament es gira cap a la Sió. L'agafà per les maniques, la mirà fit a fit... Ella sostingué amb fermesa la mirada. Se li anublaren els ulls. Havia comprès... Li llegia el pensament... El secret estava descobert...

—L... tindries valor? —li preguntà amb veu baixa.
 —Si!... En tindria!... Sols vic amb aquesta esperança! A totes les hores del dia i de la nit sento la veu del pare que m'heu dit: —Sió, filla meua, venja'm!... Era innocent... Senyor Barrau... per favor... per caritat... vostè sab fer-ne... ajudi'm... dongui-m' en una... No'l comprometeré... Primer morta... El van martiritzar... El van fusellar... Era innocent... Ni una sola veu s'aixecà a Barcelona per impedir-ho...

Els plors no la deixaven acabar. Però, energica i decidida, encare barbotejava:

—Per favor... per caritat... una bomba!

P. REDÓN

A can Buenos, 1917.

D'una tarda excelsa

(Amb motiu de conèixer als bons amics de RENOVACIÓ)

HAVIEN mitjantat unes lletres amb l'amic Josep Gilabert i fervorosament, sentia ja neguit en arribar-lo a conèixer a qui tan agradósament s'em mostrava amb tan d'apreci, i a més en nom dels llurs companys d'aquesta redacció em saludava, mostrant-me ben palesament tot açò que motiva que'ls tributi com mereixen, aquestes ràtles, sens escatimar el complet tribut que'ls baix prometer.

Entre una infinitíssima i joia al ensem, per la novia que's feu a més mans de que'l mer apreciable desconegut Gilabert, fou elegit regidor, sortia de ma ciutat el prop passat diumenge dia 17, disposat a passar una tardè excelsa, entre mitj d'un placivol ambient catalaníssim i també al ensem per a conèixer a tots, els quins mostraven desitjos de conèixerem.

Cal ben creuer, que un sent ver delit en estrener la mà, dels quins com els companys de RENOVACIÓ són coneguts solament per lletres, que arriba impredictiblement l'aver-se de personar al poble i contar noves amistats i passar una bona estona, entre's quins deferentment m'han donat acullida a la meua producció. I efectivament, prop un quart de quatre em personava en l'hostatje d'aquest portavéu, aon petjava aquells discrets aplecs de bons tarragonins i aon se labora per la reivindicació dels nostres drets. Allí em feren saber que RENOVACIÓ celebraba amb un dinar al camp, el triomf del seu redactor, oferint-se m galana companyia per a dirigir-mi. En conversa florida, i amb un implacable expandiment amb mons acompanyants, arriarem molt prompte a la finca, aon ens esperaven aquells nous objectes i sinceres expressions. La tarda queia clara i blava; morint com mot d'amor amb un sorris lac dels arbres que's despullen de llurs gales. Un estret caminal ens menava del reixat obert de la finca, aon aquesta s'eregia dalt d'una graonada i en l'alta terraca onejava la barrada ensenya; al primer anduvi ja s'endevinaba que's trovaben aplegats homes abnegats, gent nostre, un estol de lluitadors de nostra terra. Anavem avançant; de la finca, al veu reus, un se destaca a rebrens, un que avençaba adalera't envers nosaltres, era l'amíc Gilabert, era el que primer m'havia mostrat quant dignes avui ja reconec, que son els republicans nacionalistes de Tarragona, ens saludarem i en tant sols llur expandiment de paraules ja'l vareig reconèixer, l'expressiu jove que representarà el poble al Consistori de la imperial Tarraco. Anarem fins aon se trovaben aplegats tots, aon en apat nombros, se trovaben aplegats aquella infinitat de republicans i s'hi destacava la jove, sobria i distingida figura d'en Pere Llorét, el que avui es president de la Diputació. Tingueren mostres afectuoses d'afecte per mi, el que n servaré record profund; era una festa al camp, en honor d'en Gilabert, que donava RENOVACIÓ, el motiu era solèrne per a aplegar-se en expandible joia commemorant aquell triomf dels regidors nacionals i socialistes Floresvi.

Passarem llarga estona en la finca del digníssim senyor Macià Malloll i'ns feren objecte de la cambra fotogràfica, en el jardí i dalt a la terraca; conversarem detingudament amb en Pamies, el Director del setmanari, i arredoçats d'en Ribas, l'Olivella, Joan de Tarragona, germans Gilabert, aon sintetitzablement parlarem de tota l'actuació del setmanari i la labor del hostatje politic, tan digna com honrosa. Se anava fent tard, quan ja havent-se distingit fent-me valiosa coneixença amb el digníssim President de la Diputació, en Floresvi, elements politics, regidors, redactors i aixis clasificant-los per el motiu de no recordar infinitament els noms dels distingits i aplegats ciutadans, i en aplec distingit i amigable d'en Olivella, en Pamies, en Ribas, amb qui parlarem llargament d'en Costa i Pomés elogiant les gestes del ex-cels amic; germans Pláci, Alfred i Josep Gilabert ens dirigirem per els darreres de la finca cap a ciutat. Era un camí que serpentejava fins a portarnos enfront una plaça aon estaya invadida de nubolada de mansas ovejás, corderitos del cielo.

Avall, avall, entrarem a la ciutat en que tota es desenvolvia al influx del lliure ciutadà i tot semblava revestit d'aquella acció endiumenjada.

Visitarem tot l'hostatje social, i després mercès a tots els meus acompanyats anarem a un sens fi de llocs atractivols, edificis de la ciutat, entitats recreatives, d'esbarjo i destacant-se amb municions lloc, el «Club Gimnastic» que's tota una delicia i un enaltiment immens per la cultura de Tarragona.

Vaig restar altament reconegut en la distinció a que inmerescudament me feren objecte d'atenció.

La ciutat s'adormia amb un guspireig de lluna que com llantia de les ruines s'alçaba imperativa i s'enmirallava en la mar; les siluetes borroses del barri maritim, i les naus enclades, esdevenien imponentes amb aquell deix de la penombra de freda pau; l'aire maritim bufava amb flaires de salabor.

I havent visitat tot quant estigué a proporció dels bons amics tarragonins, content i satisfet de les coneixences que acabava d'obtidrer i amb falagueres esperances d'el esdevindrer gran que tenim xifrat en Catalúnyá, i que's de creuer que no's farà esperar, ens acostàrem a l'Estació. La campana de l'Estació, us apresura'l despedir-nos puix anuncia la marxa cap al Reus meu, cap al poble aon sols s'hi pod somniar basarda; i encaixant amb tots els entusiasmes i deferents companys, me confonc entre'l llarg i fosc andén, mitj perdut entre'l confonement d'una munió de cotxes. Arriyo tant bon punt, com un plany de la máquina xiscia; s'extremeixen les rodes i'ns enllumena la llum tísica d'un vagó de tercera.

En el vagó s'ovira la lluna flectant se en la volta serena del cel i pampellugejant les estrelles que ziczagueixen!

Aden Tarraco la bella! Adeussia valents batalladors de RENOVACIÓ que os ting per vers amics i defensors dels interesos d'aquesta ciutat tan heroica per llurs epopeies que avui s'hostatjen amb el patriomoni dels ciutadans honrats.

SALVADOR TORRELL I EULALIA.

20 Novembre 1917

Prat i la majoria

EN sessió extraordinaria celebrada el dia 5 del corrent se donà compte de la cesació d'alcalde de R. O. den Josep Prat i Prats i tot seguit se passà a votació, recaiguent el nou nomenament en el mateix senyor, qui, al remerciar la designació, prometé seguir en la verdadera obra de renovació de Tarragona, ajudat, està clar, per la nefasta majoria consistorial que, amb manseput de anyells de remat, acotant el cap i seguèixeren potucs i acobardits, el camí que la gaiata irònica burleta den Prat els senyala.

Mes, aon ha enmatllevat el mot de renovació aquest senyor Prat? El que estigui de moda no li dona més dret que'l que en ell es una conseqüència predictible; que no creu i a damunt burlar-se'n i com en Prat no trencarà la conseqüència, és per lo que volem dir li que no hi ha dret, per més excelentíssim senyor que se sigui, a parlar de renovació de Tarragona.

I dignem-ho aixis, finet, que sempre hi ha esperits trencadiços, o massa bons, que les estridencies, per justes que sien, els fereix l'anima. Que hi farem! Més, aquets esperits tindrien que acudir a les sessions de nostre Ajuntament, aon nostres regidors i els de les demés minories, son continuament atro-

pellats, això sí, acompanyat per la cinica rialla del president Prat, mes també contra tota llei i dret, i apoiats per una majoria, aon, si hi ha persones respectables, el fet d'aquesta última sessió, diu ben clar que, com suposavem, consenten i están conformes en la tota mena d'atropells comesos.

I quan veigessin la maniobra tantes voltes practicada, sobre tot des d'Agost, de tirar l'esqué per a caçarlos, sistema En Pere Redón—quin estigma damunt d'en Prat no ha de borrar-se mai més—, recordeu-lo l'insult banal i baix que en plé Consistori llençà damunt del honradíssim Redón, el allavors i ara alcalde, l'Excm. Sr. D. Josep Prat i Prats.

I si recordeu això, amics a qui vos aludeixo, veureu si hi ha diferencia.

I si després seguiu veient a la majoria bocababant d'admiració devant la majesa d'en Prat, de aquesta admiració que sols hi han cassos consemblants a Andalusia, potser hi trovariau justificant el que la indignació desfermi la pluma encar que sia amb mots ben incorrents en nosaltres, ho reconec; més, també voldria que reconeixessiu que'ls agravis els devem venjar d'un modo u altre.

Han passat els temps dels lirismes, anem pulint mots i els altres pulint-nos a garrotades. No hi estic conforme; ojo por ojo y diente por diente. La conducta de la majoria i d'en Prat mereix ésser fustigada sense contemplacions de cap mena. Feu-ho vosaltres millor. Jo ni com esclau del bon mot o bell parlar sé fer-ho d'altra manera.

JOAN DE TARRAGONA.

DE L'AJUNTAMENT

Ultimes representacions de la farándula carco-conservadora

EL nostre Municipi, convertit desde fa dos anys, per obra i gracia de la majoria carco-conservadora, en temple de la farsa, en especie de corral de la Pacheca o del Princep, els dies de sessió, en un dels llocs més deliciosos per a passar l'estona.

Aquella serie de regidors, objectes d'ornamentació indispensables en el local empró, inútils en els demés puestos; incapassos per a desplegar els llavis que no siga per a pronunciar el classic si o no, si es que nos limiten a mouer la testa per a correspondre al desig d'un quefe, i quines materies components no son altres que'l servilisme i la vanitat, són capasses de distreure al més mal humorat i fer olvidar la indignació que pot produir l'obra caciquiste dels que'ls dirigeixen.

¿Què més poden donar pobrets que lo que donen? Els preséguers no donen més que pressescs i alsina surera res més que suro. Cada abre dona el seu fuit... o no'n dona cap.

Hi ha que pendre les coses tal com venen i declarar-nos estoics per a contemplar inpavits a la nostra població victima de quelcom més greu que'l cicló, el foc i el diluvi, d'una majoria com la present.

Antiguament Deu envia set plagues a Egipte. Fa sols dos anys ens afavorí als Tarragonins amb dugues, la carco i la conservadora, que encara patim. S'apropa'l moment d'estirpar-les, entre tan, seguirem nostra misió informativa de la forsa, que no son altre cosa las sessions del nostre Consistori.

Assisteixen 11 de la majoria i 5 de la minoria. Presideix Pepe

Es llegeix un dictamen sobre la provisió del càrrec de subjefe d'Urbanos que, diuen, està vacant, a lo que contesta el senyor Ventosa, dient que no existeix tal vacant, sino, suspensió per acord del municipi. El senyor Vallvé demana consti amb acte la protesta de la guardia urbana, promovense una petita discussió entre dit senyor i l'alcalde.

De la comissió de Governació s'aproba, després de certes aclaracions demandades per el senyor Cavallé, desestimá una instancia de dos matarifes.

Es llegeix un dictamen de la comissió de Higiene i Sanitat donant compte de l'estat sanitari, que es inmillorable i facultant al municipi per a que pugá disposar se practiquin analisis d'aigna.

El senyor Ventosa creu ineficaces les mides de l'arcaldia, sino, es practica una inspecció detallada dels diposits i el senyor Vallvé pregunta si els diposits de l'Oliva están en condicions, contestan Prat que ordenará l'inspecció i s'enterará de lo referen al diposit general.

Altra dictamen de la mateixa comissió, proposant per a director del Laboratori municipal al senyor Lluís Nadal.

Presenta vot particular el senyor Cavallé, fundant-lo en la falta de fondos del Ajuntament i de local, i dient que es poden encarregar dels analisis,

XACOLATE ORTHÍ - TARRAGONA Producte pur i de primera calitat.
 El més ric en cacao
 Aliment nutritiu per excelència

fins que això es tiuga, els laboratoris ja existens. Pregunta també si el governador ha suprimit dit acort, a la que contesta Prat dient que ell no l'ha sospès, lo que dona peu a que el senyor Cavallé replegui que encar que autonomiste com qui més, en aquet assumpte, no pot estar al costat d'ell, proposant que s'anuli tot lo fet i que es convoqui una reunió de concejals per a lograr un acort.

El senyor Ventosa pregunta la responsabilitat que li pot correspondre com a concejal en el cas de votar un dictamen fundat en un acort suspès per el governador, contestant el senyor Prat que assumeix tota classe de responsabilitat, lo que fa que el senyor Vallvé li clavi una petita fuetada. El senyor Ventosa es fa seu el vot particular del senyor Cavallé i diu que no poden acceptar el dictamen que no té ni cap ni peus, ja que, no representa altra finalitat que la protecció a cert determinat parent d'un concejal. Tant es així que per a aprobar-lo no temen en posar per damunt de l'ordenat per al governador. Això fa indignar al senyor Boixó que diu que la plaça es dona al que reuneix més mèrits i que la comissió d'Higiene, a la que perteneix, s'ha preocupat, durant els dos anys, de desarrollar un vast plan, del que'l laboratoris en forma part, a lo que contesta el senyor Vallvé que ha sigut, un part, doncs, molt laboriós. (Protestes del senyor Boixó i quiscuna paraulota *Uetja*)

S'aprova el dictamen amb el vot en contra de les minories.

El senyor Martarell demana quedi sobre la taula l'acord de la Comissió d'Ensanxe referent a una casa que construeix a la Rambla.

Els senyors Vallvé i Ventosa diuen que lo que's vol és allargar l'assumpte i, a més, que'l senyor Martorell és part interessada com a contratista de l'obra. (Es produeix un gros escàndol per part dels de la majoria, sobre tot els carlins, protestant i no deixant acabar al senyor Vallvé. El senyor Vallhorat, donant proves de gran incultura, no para d'escandalitzar i demanar que calli. Per fi, demana la paraula per a més qüestió d'ordre (no sabem si seria per a imposar se o si mateix un correctiu), acabant el gros escàndol, dient el senyor Prat que s'enterraria de lo que passava per l'arquitecte i obraria en conseqüència.

S'aixeca la sessió i es reproduceix per segona volta l'escàndol.

La Catedra de Gramática elemental catalana en les Escoles Normals de Tarragona

GRACIES a les gestions fetes per l'«Associació protectora de l'Ensenyansa Catalana», se ha conseguit que sia un fet la creació de una Catedra de Gramática elemental catalana en nostra Escola Normal.

L'aital Catedra ha sigut concedida baix el beneplacit del Rector del Districte universitari i l'autorització del Director de nostra Escola Normal.

Es inútil dir l'alegría i satisfacció que la instauració de la nova Catedra ens ha causat, i com la fruitan tots els bons catalans, dones que és un nou pas per a l'expandiment de nostre estimat idioma al ensemps que una nova font de cultura catalana.

Es admirable la tasca que de cada dia es va fent i es necessari que sens desmaiari continuï la reconstrucció de la nostra nacionalitat, aportant-hi cada u el seu esforç personal.

Fa proximitament 26 anys que l'incansable catalanista En F. Pios i Calvat funda la benemèrita «Associació de l'Ensenyansa catalana» amb un entusiasme ben pregon i amb un treball constant lluitant de una manera heroica, han anat expandint per arreu la ensenyansa del nostre idioma, essent avui ja 18 les escoles catalanes que funcionen, sense moltíssimes que se hi ensenya també el català com les Catedres del idioma establertes en les Escoles Normals de les capitals de les quatre províncies catalanes.

L'èxit que va obtenir l'«Associació de l'Ensenyansa catalana» després dels 20 anys de la seva fundació, es exemple ben digne de imitar i sobre tot per aquells dels nostres ciutadans que, portats per un excés de patriotisme voldrien veure instaurades les coses del nostre poble tot de un plegat, no tenint en compte que les coses fetes amb pressa la generalitat de vegades no resulten profitoses.

Imitem-la la conducta de l'Associació en tots els aspectes de la vida catalana i si així ho fem cada u en el plànol que li toqui, veureu com prompte se aixecará Catalunya triomfant, però amb aquèl a victòria no momentánea, sino perpètua per a anar de cada dia més endavant.

No volem acabar sense avants fer notar la nostra complascència i donar-los-hi el nostre remerciament als dos professors de la Normal, nostres estimats amics; En Manuel Galés i En Joan Vidal, qui honorant la seva consciencia nacionalista i de expontánia voluntat, se han prestat a desempenyar les Catedras de la llengua catalana.

Oportunament donarem compte del horari que s'estableixi i la obertura de matrícula.

Sols esperem are que la nostra joventut estudiant acudeixi a les aules, corresponent aixís als treballs dels que esmercen tots els seus esforços per a engrandir la cultura del nostre poble.

Fàbregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giros
Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

P. Lloret i Ordeix

Advocat: Corredor de Comerç Col·legiat
Apodaca, 6: Tarragona: Telefon 95
Gestió i intervenció d'operacions bancàries: Ordres de borsa

Cavallé i Sastre
Mendez Núñez, 6, enf.º
TARRAGONA

Màquines d'escriure

UNDERWOOD
REMINGTON
SMITH-PREMIER
SMITH-BROSS
ROYAL
MONARCH

ULTIMS MODELS
podrà V. conseguir-los
a preus ventatjosíssims
acudint al Agent

P. Olivella Ricomá
TARRAGONA

LA NACIÓN

SOCIETAT ANÓNIMA
DE CUPONS

DOMICILI SOCIAL: APODACA, 6 - TARRAGONA
Sucursals a Madrid, Barcelona, Valencia, Saragossa i Xerez de la Frontera

L'objecte d'aquesta Societat es facilitar l'estalvi gratuït a totes aquelles persones que efectuin les seves compres en els establiments ont regalen Cupons LA NACIÓN. Per cada 25 cèntims de gasto que's fassi se té dret a un cupó. Aquests cupons se van aferrant en les llibretes que a l'efecte faciliten els mateixos establiments i una volta plena, LA NACIÓN abona al portador de la mateixa 5 pessetes en metàlic, una llibreta amb 24 cupons i un número per a un dels sorteijos de tres regals que s'efectuen cada mes. Aquest regals son de un valor mínim de 250, 150 i 100 ptes.

Establiments que regalan cupons LA NACIÓN, a Tarragona:

- COMESTIBLES: Guineá Española B. Misericordia, 4 = D.ª Josepa Llort, Unió, 12 = D. Lluís Constantí, Merceria, 3.
- LLETÈRIES: D. Josep Puig August, 21.
- CARNICERIES: D.ª Rosa Rodríguez, Mercat Central, lloc núm. 18 = D.ª Joana Bordas, Mercat Central, lloc núm. 9 = D.ª Teresa Rodríguez (Serrallo).
- SOMBRERERIA I GORRES: D. Ramón Aloguín, Unió, 20.
- NOVETATS: D. Manuel Llauradó, Sant Agustí, 19.
- PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI: D. Agustí Perez, Comte de Rius, 26.
- MERCERIA I PERFUMERIA: «Siempre barato», Comte de Rius, 26.
- VINS I LICORS: D. Josep Martí, Unió, 12 = Josep Riñon, Baixada de la Pescateria, 13 (Servei a domicili).
- FOTOGRAFIA: Marsat, Rambla de Castelà, 36.
- TOCINERIA: D.ª Josepa Llort, Unió, 12.
- PLANCHADO «HISPANIA», Carrer Apodaca, 19 i Nova de S. Pau, 4.
- TINTORER I TREU-TAQUES: «La Reusense», Baixada de la Pescateria, 21.

NOVES

RENOVACIÓ, agraint el favor amb que el afavoreix el públic, està estudiant el mode d'engrandir el tamany i millorar llur presentació. Probablement encomensarem en un dels vinents editorials.

El prop-passat diumenge tingué lloc en l'hostatje de l'Orfeo tarragoní la primera audició de sardanes, la que estigué ben concorreguda.

Entre'ls assistents es despertá la idea de fer un concurs de sardanes que se celebrará en la primavera próxima i pel que s'obtingueren ja premis, entre ells, un pels sardanaires patufets.

El director de l'Orfeo, senyor Gols, oferí una nova composició per al concurs, que, sols per ser d'ell, tenim la seguritat será inspiradíssima i de un caien ben catalanesc.

L'entusiasme que regna entre els aficionats a la nostra hermosa danca es gran i son ja varies les rodones que se han combinat per a pendre-hi part en el concurs quines bases se anunciarán oportunament.

L'Alcaldía ha ordenat als propietaris de cases fassin llimpiar els dipòsits de aigua dels seus immobles, com a una important mida de precaució contra possibles conseqüencies.

Está bé, més, lo que convé, en major grau que tot això, senyor Prat, es el canvi de les canyeres conductores de l'aigua, declarades inservibles ja fa molt de temps, per haver-se comprovat que per les mateixes se hi colen porqueries. Això es podria haver-se fet amb una bona administració, genteta de ordre i moralitat, i no crear més i més passes i malgastar els diners en compres de cases, en professons i subvencions mal donades.

En el COLMADO MIRET, Unió, 23, se han rebut els riquíssims MELONS DE PIÑA. Probables, es un postre exquisit i barato.

Casa Llauradó

Rebudes les novitats de la present temporada.

OCASIÓ: 300 ABRICS per Sant Agustí, 19 a homes a meitat de son valor.

Imprempta - de -
Llorens - i - Cabré

Carrer Fortuny, 4
- - Tarragona - -

Avans de comprar captrajo FICSEU VOS en els APARADORS de la
SASTRERIA
de
Francesc Gabriel
TRAJOS A MIDA
des de
40 pessetes
14, Plassa de la Font, 14

Antigua Cerralleria de la:

Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, núms. 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, bàscules, romanets, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., etc., baix la direcció den

PAU RUIZ

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern civil i en la Comissaria general de
 Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADA**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA
 Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i analisis micro-quimic d'orina i productes patològics.
 Sero Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA

*Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas
 i Metge de les Cases de Socors de Barcelona.*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

Per a bons
EMBUTITS

de —
 totes menes
 a la —

TOCINERIA

DE

Antoni Ventura

UNIÓ, 11

TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels
 licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires

Demanenlo en els cafés i pasteleries

Indicat per a casaments,
 batetjos i banquets

Sastreria

Novitat

= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic
 sos acreditats Cafés

Torrefacció diaria

Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la
 qualitat dels seus generos.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

STOCK

Michelin i Dunlop

Accessoris i pe es soltes per a

Bicicletes,

Motocicletes

i Automovils

Olis lubricants, betzines i bujtes
 Vulcanització i venda de neumá-
 tics i càmares per a tota classe de

Despatx i Exposic ó: **MASJEU I C.ª**

Unió, 32 : : Teléfon 259

Garage

TARRAGONA

Colmado Central

= DE =

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, flam-
 bres, conserves, vins, xampany
 i tota classe de comestibles.

UNIÓ, 28 TELEFON 245

TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

DE

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Teléfon 181

Gran assortit de llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanies : Plu-
 mes Stilogràfiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc. : Gran novetat en pitja pa-
 pers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes

PREUS SUMAMENT BARATOS

Menjadors del Jardí
 de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
 endavant i a la carta.

Hospedatnes per temporada a preus con-
 vencionals.

Habitacions amb llum eléctrica

Hotel

Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17

I AGUST, 26

TARRAGONA

Petit Versailles

Bar de Moda

Refrescos - Café - Licors - Dolços

: de Restaurant :

Explendit servei

Piano eléctric - Overt dia i nit

Rambla San Joan, núm. 49

Teléfon : 242

Tarragona

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA CASTELAR, 24

Corbates

i : articles per a home

Gilbert Germans

PREUS BARATOS

: Sabateria :
LA MARIPOSA

DE

Joan D ménech

Calçats econòmics a
 mida i de luxo.

: PREUS FICOSOS :

Grans existencies de
 totes mides i classes.

2, Carrer Major, 2

TARRAGONA

Fàbrica de Braguers

I DE

Aparatos Ortopèdics

(TRENCATS)

EL BRAGUER ARTICULAR-REGU-
 LADOR sistema MONTSERRAT es
 el més pràctic i modere per a la re-
 tensió i curació de les hernies per
 cròniques i rebeldes que siguin.
 Grans existencies de BRAGUERETS
 DE GOMA per a la radical curació
 de les hernies de la infancia i tot lo
 concerne't a Cirurgia i Ortopedia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ DE
 FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT

UNIÓ, 34 TARRAGONA

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raims sense alcohol

THE GRAPE JUICE C.ª L.ª

LONDRES I TARRAGONA

El Vermouth més
 higiènic

Un excelen refresc

El millor aliment
 en les malalties
 i convalescencia

Se ven per tot arreu

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina — Eines de totes classes — Articles
 per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos :: Articles per a Sprot

SANT AGUSTÍ, 9 i 11 - TARRAGONA